

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

ความเป็นมา

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ นั้นไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพและกฎหมายควบคุมสถานที่ที่เป็นสถานพยาบาลโดยเฉพาะ ผู้ที่มีความรู้ในด้านการรักษาก็สามารถประกอบวิชาชีพนี้ได้อย่างอิสระไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต ต่อมาการวิวัฒนาการในด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เจริญขึ้นในรัชสมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชวินิจฉัยว่า การประกอบโรคศิลปะอย่างอิสระโดยมิได้มีการควบคุมย่อมเป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของประชาชน และบั่นทอนเสถียรภาพของชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๕๖๖ ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “สภาการแพทย์” ขึ้น โดยสำนักงานตั้งอยู่ที่ยศเส ขึ้นอยู่กับกรมสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และในรัชสมัยรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นเป็นการสมควรที่จะบำรุงมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะให้ดียิ่งขึ้นเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน จึงได้มีพระบรมราชโองการให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๕๖๖ และพระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖ โดยตราพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๗๙ ขึ้นใช้บังคับแทน อีกทั้งได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๘๔ ใช้เป็นครั้งแรกเพื่อควบคุมสถานที่ที่ใช้ในการประกอบโรคศิลปะทั้งหลายให้ต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะเปิดดำเนินการได้

เมื่อได้มีการปรับปรุงกฎหมายกระทรวงทบวงกรมเสียใหม่ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๘๕ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๘๕ ในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้มีการรวมกิจการแพทย์และสาธารณสุขซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน เช่น กรมสาธารณสุข กรมประชาสงเคราะห์ กองสุขภาพิบาล โรงเรียนของกรมพลศึกษา การสาธารณสุขและการแพทย์ของเทศบาล แผนกอนามัย และสุขภาพิบาลของกรมราชทัณฑ์ กองเภสัชกรรมและโรงงานเภสัชกรรมไทยของกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงการเศรษฐกิจ และกิจการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวกับแพทยศาสตร์เหล่านี้ให้มารวมอยู่ ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานเดียว โดยสถาปนาขึ้นเป็นกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๘๕ และจัดท่างตั้งกระทรวงสาธารณสุขใหม่ คือ วังศุโขทัย (กระทรวงสาธารณสุข, สืบค้น ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ จาก <http://mophaccess.moph.go.th/index.php/2013-07-10-07-51-34>)

ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลฯ คณะรัฐมนตรี จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการปรับปรุงกฎหมายควบคุมสถานพยาบาลเสียใหม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมสถานพยาบาล พุทธศักราช ๒๕๘๔ และพระราชบัญญัติควบคุมสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๕ ยังไม่มีบทบัญญัติควบคุมถึงสถานที่ทำการตรวจรักษาโรคแก่คนเจ็บไข้ภายนอกทั่วไป และปรากฏว่ามีผู้จัดตั้งสถานตรวจรักษาโรคขึ้นตามที่ต่าง ๆ และโฆษณาว่า มีแพทย์ปริญญาประจำรับตรวจรักษาโรค ฉีดยา ผ่าตัด บ้าง ตั้งชื่อว่าเป็นสถานการแพทย์บ้าง เป็นคลินิกบ้าง หรือเป็นสถานที่ทำฟันหรือรักษาฟันหรือรับฝากครรภ์ รับทำการคลอดบุตร ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น โดยไม่มีแพทย์หรือทันตแพทย์ หรือผดุงครรภ์ประจำทำการตามลักษณะของวิชาชีพนั้น ๆ เป็นช่องทางให้คนธรรมดาสามัญตั้งสำนักงานแพทย์ และแอบแฝงรับทำการตรวจรักษาโรคแก่คนเจ็บไข้ได้ง่าย หรือบางแห่งใช้หรือจ้างคนที่มีความรู้เพียงเล็กน้อยให้ทำการหรือจ้างแพทย์ให้คอยรับผิดชอบเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ก็ให้แพทย์รับสมอ้างว่าเป็นแพทย์ประจำอยู่บ้าง หรือว่าแพทย์ใช้ให้กระทำบ้าง ซึ่งความจริงแพทย์มิได้ประจำอยู่ อันเป็นการกระทำหรือร่วมมือกันกระทำ

เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ เป็นภัยและเกิดความเสียหายแก่ราษฎรผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่าสถานที่ใด เป็นอย่างไร และใครเป็นใคร จึงจำเป็นต้องควบคุมการจัดตั้งสถานตรวจรักษาโรคให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อสวัสดิภาพของประชาชน จึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๔๘๔ และตราพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ ใช้บังคับแทน รวมถึง จัดตั้ง “กองควบคุมการประกอบโรคศิลปะ” ขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และการควบคุมสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อมาคณะรัฐมนตรีที่มี นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ และประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับแทน จากนั้น ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าว อีก ๓ ครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ล่าสุดโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ ในสมัยคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๖๑/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๕ ก วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ หน้า ๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่ใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ นั้น ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับลักษณะการประกอบกิจการของสถานพยาบาลปัจจุบัน สมควรที่จะดำเนินการควบคุมกิจการสถานพยาบาลเพื่อให้ความคุ้มครองประชาชนผู้รับบริการจากสถานพยาบาลมากยิ่งขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประกอบกิจการ การเลิก การย้าย การปิดสถานพยาบาล การเพิกถอนใบอนุญาต การโฆษณากิจการของสถานพยาบาล ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแลสถานพยาบาล และกำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการกำหนดจำนวนสถานพยาบาลที่จะจัดตั้งได้หรือมีบริการทางการแพทย์บางชนิดในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้ เพื่อให้มีการประกอบกิจการในลักษณะที่ให้บริการทางสาธารณสุขที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งหมด ๗๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “สถานพยาบาล” “ผู้ป่วย” “ผู้รับอนุญาต” “ผู้ดำเนินการ” “ผู้ประกอบวิชาชีพ” “ใบอนุญาต” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “ผู้อนุญาต” “คณะกรรมการ” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่สถานพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นซึ่งรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๕)

๔. หมวด ๑ คณะกรรมการสถานพยาบาล

๔.๑ กำหนดให้คณะกรรมการสถานพยาบาล ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน กรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๗)

๔.๒ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานพยาบาล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (มาตรา ๘)

๔.๓ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานพยาบาลพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก รัฐมนตรีให้ออก เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ พ้นจากการเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ และได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษา (มาตรา ๙)

๔.๔ กำหนดให้การประชุมคณะกรรมการสถานพยาบาลต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๑๐)

๔.๕ กำหนดให้คณะกรรมการสถานพยาบาลมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ความเห็นและให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้อนุญาต (มาตรา ๑๑)

๔.๖ กำหนดให้คณะกรรมการสถานพยาบาลมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการสถานพยาบาลได้ (มาตรา ๑๒)

๕. หมวด ๒ การประกอบกิจการสถานพยาบาลและการดำเนินการสถานพยาบาล

๕.๑ กำหนดให้สถานพยาบาลมี ๒ ประเภท ได้แก่ สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน และสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (มาตรา ๑๔)

๕.๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาล มีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานการบริการของสถานพยาบาล (มาตรา ๑๕)

๕.๓ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการสถานพยาบาล เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต (มาตรา ๑๖)

๕.๔ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล (มาตรา ๑๗)

๕.๕ กำหนดให้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลของผู้อนุญาต จะต้องปรากฏว่าผู้ขอรับใบอนุญาตได้จัดให้มีแผนงานการจัดตั้งสถานพยาบาลที่ได้รับอนุมัติแล้วตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง มีสถานพยาบาลตามลักษณะที่กำหนดในกฎกระทรวง มีเครื่องมือเครื่องใช้ เวชภัณฑ์หรือยานพาหนะที่จำเป็นประจำสถานพยาบาล มีผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลตามวิชาชีพ และชื่อสถานพยาบาลต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๘)

๕.๖ กำหนดให้ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล ให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินของปีที่สิ้นนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต (มาตรา ๑๙)

๕.๗ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงชื่อสถานพยาบาล รายการเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพ เวชกรรม อัตราค่ารักษาพยาบาล ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานพยาบาลนั้น (มาตรา ๓๒)

๕.๘ กำหนดให้ในกรณีผู้รับอนุญาตประสงค์จะย้ายสถานพยาบาลไปประกอบกิจการที่อื่น ให้ดำเนินการเสมือนเป็นผู้ขออนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาลใหม่ และต้องแจ้งเป็นหนังสือและจัดทำรายงานที่จะปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ป่วยให้ผู้อนุญาตทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน (มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๔)

๖. หมวด ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่

๖.๑ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในอาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานพยาบาลที่ไม่ได้รับอนุญาต เข้าไปในสถานพยาบาลในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มีหนังสือเรียกผู้รับอนุญาต ผู้ดำเนินการผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา และยึดหรืออายัดบรรดาเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด (มาตรา ๔๖)

๖.๒ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๔๗)

๖.๓ กำหนดให้ผู้อนุญาตและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔๘)

๗. หมวด ๔ การปิดสถานพยาบาลและการเพิกถอนใบอนุญาต

๗.๑ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ กระทำการหรือละเว้นกระทำการอย่างใด ๆ จนเป็นเหตุให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรง ให้ผู้อนุญาต (ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย) สั่งเพิกถอนคำสั่งปิดสถานพยาบาล (มาตรา ๕๐)

๗.๒ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือถ้าผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการไม่ดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด ให้ผู้อนุญาต (ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย) โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาลมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลได้ (มาตรา ๕๑)

๘. หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

ผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ผู้ฝ่าฝืน ผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษ (มาตรา ๕๖ – มาตรา ๗๕)

๙. บทเฉพาะกาล

๙.๑ ทำให้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาล และใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินของปีที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๗๖)

๙.๒ กำหนดให้บรรดากฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ และยังใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗๗)

๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๕๕ ก วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดและการประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทนิยามคำว่า

“สถานพยาบาล” และ “ผู้ประกอบวิชาชีพ” รวมทั้งบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามคำว่า “สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานที่รวมตลอดถึงยานพาหนะซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด หรือการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ทั้งนี้ โดยกระทำเป็นปกติธุระไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ แต่ไม่รวมถึงสถานที่ขยายตามกฎหมายว่าด้วยยา ซึ่งประกอบธุรกิจการขยายโดยเฉพาะ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพ” หมายความว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ ทันตกรรม เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลของผู้อนุญาตจะต้องปรากฏว่าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ แต่บุคคลเช่นว่านั้นจะได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ดำเนินการตามประเภทใด หรือสถานพยาบาลที่ให้บริการทางการแพทย์ใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๑))

๔. กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงรายการเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ ทันตกรรม เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลนั้น (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ (๒))

๕. กำหนดให้ผู้ดำเนินการมีหน้าที่ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ (๒))

๓. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๒ ก วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ หน้า ๒๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยและการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง

บทนิยามในคำว่า “สถานพยาบาล” และ “ผู้ประกอบการวิชาชีพ” รวมทั้งบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามคำว่า “สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานที่รวมตลอดถึงยานพาหนะซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด การประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ทั้งนี้ โดยกระทำเป็นปกติธุระไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ แต่ไม่รวมถึงสถานที่ขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ซึ่งประกอบธุรกิจการขายยาโดยเฉพาะ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการวิชาชีพ” หมายความว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาลและการผดุงครรภ์ ทันตกรรม เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลของผู้อนุญาตจะต้องปรากฏว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ แต่บุคคลเช่นว่านั้นจะได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ดำเนินการ ตามประเภทใด หรือสถานพยาบาลที่ให้บริการทางการแพทย์ใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๑))

๔. กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงรายการเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ ทันตกรรม เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลนั้น (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ (๒))

๕. กำหนดให้ผู้ดำเนินการมีหน้าที่ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทยแล้วแต่กรณี (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ (๒))

๕. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๐๗ ก วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ หน้า ๔๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สถานพยาบาลที่ให้บริการแก่ประชาชนมีทั้งสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐและสถานพยาบาลที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน แต่กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลไม่ใช่บังคับกับสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐ จึงควรแก้ไขให้สถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐต้องมีลักษณะและมาตรฐานตามที่กำหนด หรือผ่านการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่กำหนดแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดที่ผู้รับอนุญาตต้องแสดงในสถานพยาบาล และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินการของสถานพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยฉุกเฉิน รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโฆษณาสถานพยาบาล บทกำหนดโทษและองค์ประกอบของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สถานพยาบาล” โดยกำหนดให้ “สถานพยาบาล หมายถึง สถานที่รวมตลอดถึงยานพาหนะซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด การประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ การประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ โดยกระทำเป็นปกติธุระไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่” (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการวิชาชีพ” โดยกำหนดให้ “ผู้ประกอบการวิชาชีพ หมายความว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้หมายความ รวมถึงบุคคลตามมาตรา ๓๑ แห่งกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ” (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” โดยกำหนดให้ “ผู้อนุญาต หมายความว่า อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย” (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๔. กำหนดให้สถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาลมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของลักษณะและมาตรฐานของสถานพยาบาลที่ได้รับยกเว้น เว้นแต่สถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมายกำหนด (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

๕. กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานพยาบาล และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๖. กำหนดเกี่ยวกับกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ (วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่ในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึง ๙๐ วัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจะไม่แต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการสถานพยาบาลประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสอง)

๗. กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานพยาบาลในการให้คำปรึกษา และให้ความเห็น และให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข หรืออธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

๘. กำหนดให้สถานพยาบาลอาจจัดให้มีการศึกษา การฝึกอบรม การวิจัยทางการแพทย์ และสาธารณสุข หรือการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรเอกชนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบโรคศิลปะหรือการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของสถานพยาบาล ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๑๔/๑)

๙. ในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลของอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย โดยกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้นต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๔ แต่จะได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ดำเนินการตามประเภทใด หรือสถานพยาบาลที่ให้บริการทางการแพทย์ใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๑))

๑๐. กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อสถานพยาบาล รายการเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล และอัตราค่ารักษาพยาบาล ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าบริการอื่น และสิทธิของผู้ป่วยที่สถานพยาบาลต้องแสดงตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ณ สถานพยาบาลนั้น ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒)

๑๑. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาล มีอำนาจประกาศกำหนดชนิดหรือประเภทของการรักษาพยาบาล ยาและเวชภัณฑ์ การบริการทางการแพทย์ หรือการบริการอื่นของสถานพยาบาล และสิทธิของผู้ป่วย ซึ่งผู้รับอนุญาตจะต้องแสดงตามมาตรา ๓๒ (๓) ผู้รับอนุญาตจะเรียกเก็บหรือยินยอมให้มีการเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาล ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าบริการทางการแพทย์ หรือค่าบริการอื่นเกินอัตราที่ได้แสดงไว้มิได้ และต้องให้บริการแก่ผู้ป่วยตามสิทธิที่ได้แสดงไว้ (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓)

๑๒. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาล มีอำนาจประกาศกำหนดผู้ป่วยฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน โรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ หรือสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยฉุกเฉินจากสถานพยาบาล ตามมาตรา ๓๖ (มาตรา ๑๔ เพิ่มมาตรา ๓๓/๑)

๑๓. กำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล เช่น ควบคุมและดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพในสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ควบคุมและดูแลเกี่ยวกับการรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ควบคุมดูแลความสถานพยาบาลให้สะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย เป็นต้น (มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

๑๔. กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลและผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วยตามมาตรา ๓๓/๑ ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยฉุกเฉิน เพื่อให้พ้นจากอันตรายตามมาตราฐานวิชาชีพ และตามประเภทของสถานพยาบาลนั้น โดยให้สถานพยาบาลมีหน้าที่ระดมทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเยียวยาหรือดำเนินการตามความเหมาะสมและความจำเป็น และหากมีความจำเป็นต้องส่งต่อหรือผู้ป่วยมีความประสงค์จะไปรับการรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลอื่น ผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาลและผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลต้องจัดการให้มีการจัดส่งต่อไปยังสถานพยาบาลอื่นตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาล (มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)

๑๕. กำหนดให้ข้อความ เสี่ยง หรือภาพที่ใช้ในการโฆษณาหรือประกาศเกี่ยวกับการประกอบกิจการของสถานพยาบาล นอกจากชื่อและที่ตั้งของสถานพยาบาลตามที่ปรากฏในใบอนุญาต ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนกิจการสุขภาพมอบหมาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และกำหนดห้ามมิให้โฆษณาหรือประกาศด้วยประการใด ๆ ซึ่งชื่อ ที่ตั้ง หรือกิจการของสถานพยาบาล หรือคุณวุฒิ หรือความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล เพื่อชักชวนให้มีผู้มาขอรับบริการจากสถานพยาบาลโดยใช้ข้อความ เสี่ยง หรือภาพอันเป็นเท็จหรือโอ้อวดเกินความจริง หรือน่าจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับการประกอบกิจการของสถานพยาบาล (มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๘)

๑๖. กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้ซึ่งประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือผู้ซึ่งดำเนินกิจการสถานพยาบาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและให้ศาลมีอำนาจสั่งริบบรรดาสิ่งของที่ใช้ในการประกอบกิจการสถานพยาบาลได้ (มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๗)

๑๗. กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลที่เรียกเก็บหรือยินยอมให้มีการเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาล ค่ายา และเวชภัณฑ์ ค่าบริการทางการแพทย์ หรือค่าบริการอื่น เกินอัตราที่ได้แสดงไว้หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลที่มีได้ให้บริการแก่ผู้ป่วยตามสิทธิที่ได้แสดงไว้ (มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๒)

๑๘. กำหนดโทษแก่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฝ่าฝืนคำสั่งที่ให้ระงับการโฆษณาหรือประกาศ จนกว่าจะระงับการโฆษณาหรือประกาศ และกำหนดโทษเพิ่มขึ้นแก่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฝ่าฝืนคำสั่งที่ให้ระงับการโฆษณาหรือประกาศ จนกว่าจะระงับการโฆษณาหรือประกาศ (มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘)

อนึ่ง มาตรา ๓๘ กำหนดไว้ว่า “ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการโฆษณาหรือประกาศ หรือยอมให้ผู้อื่นโฆษณาหรือประกาศด้วยประการใด ๆ ซึ่งชื่อ ที่ตั้งหรือกิจการของสถานพยาบาล หรือคุณวุฒิ หรือความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลเพื่อชักชวนให้มีผู้มาขอรับบริการจากสถานพยาบาลของตน โดยใช้ข้อความอันเป็นเท็จหรือโอ้อวดเกินความจริง หรือน่าจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับการประกอบกิจการของสถานพยาบาล (มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง) ผู้อนุญาตจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์

วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการโฆษณาตามความในวรรคหนึ่งก็ได้ (มาตรา ๓๘ วรรคสอง) ซึ่งแต่เดิมมาตรา ๖๘ มิได้กำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคสอง

๑๙. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการ จนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔)

๒๐. กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานครและในเขตจังหวัดอื่น (มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง) กล่าวคือ

(๑) คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นประธานกรรมการผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และอีกไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(๒) คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดและนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และอีกไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๒๑. กำหนดบทบัญญัติ เพื่อรองรับให้คณะกรรมการสถานพยาบาลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๓)

๒๒. กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการสถานพยาบาลซึ่งโฆษณาหรือประกาศด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับสถานพยาบาลอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องขออนุมัติการโฆษณาหรือการประกาศ ต่ออธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ประกาศที่ออกตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขออนุมัติแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งจากอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย (มาตรา ๒๔)

๒๓. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับบรรดาฎกกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีฎกกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการออกฎกกระทรวงหรือประกาศดังกล่าว ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๒๕)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ